

Total number of printed pages-12

63/1 (SEM-6) DSE1B/EDNRE 6026

2024

EDUCATION

Paper : EDNRE 6026

**(Educational Management and
Administration)**

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : Three hours

**The figures in the margin indicate
full marks for the questions.**

1. Choose the correct answer from the following: **(any six)** 1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : (যিকোনো ছয়টা)

- (a) "Management of education or educational management implies the practical measures for ensuring the system to work for achieving the goals or objectives of an educational institution."

Contd.

The above statement is made by
“শিক্ষাৰ ব্যৱস্থাপনা বা শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাই এক
শিক্ষানুষ্ঠানৰ লক্ষ্য বা উদ্দেশ্যবোৰ লাভৰ বাবে কাৰ্যব্যৱস্থা
গঢ়ি তোলাৰ এক প্ৰায়োগিক পৰিমাণক বুজায়।”
ওপৰৰ উল্লেখিত কথাষাৰ কৈছিল

(i) P. K. Mishra
পি. কে. মিশ্ৰ

(ii) Henri Fayol
হেনৰি ফেয়ল

(iii) Ross
ৰ'ছ

(iv) James
জেমছ

(b) NCERT was established in
NCERT প্রতিষ্ঠা হৈছিল

(i) 1961
১৯৬১ চনত

(ii) 1956
১৯৫৬ চনত

(iii) 1964
১৯৬৪ চনত

(iv) 1986
১৯৮৬ চনত

(c) “Supervision is the assistance in the
development of a better teaching-
learning process.” Who says ?

“নিৰীক্ষণ হ'ল এক উন্নত শিক্ষণ আৰু শিকন অৱস্থাৰ
বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰা প্ৰক্ৰিয়া।” কোনে কৈছে?

(i) Ayer
আয়াৰ

(ii) Wiles
ওৱাইল্‌চ

(iii) Harold Spears
হেৰল্ড স্পিয়ার্চ

(iv) Dewey
ডিউই

(d) The main function of educational
administration is

শৈক্ষিক প্ৰশাসনৰ মুখ্য কাৰ্য্য হৈছে

(i) organization
সংগঠন

(ii) supervision
নিৰীক্ষণ

(iii) controlling
নিয়ন্ত্ৰণ

(iv) All of the above
ওপৰৰ সকলোবোৰ

(e) A plan prepared by a particular institution on the basis of its own development and improvement is called

এখন বিশেষ প্রতিষ্ঠানে নিজৰ বিকাশ আৰু উন্নতিৰ বাবে
প্রস্তুত কৰা পৰিকল্পনাক কোৱা হয়

(i) educational plan
শৈক্ষিক পৰিকল্পনা

(ii) school plan
বিদ্যালয় পৰিকল্পনা

(iii) institutional plan
প্রতিষ্ঠানিক পৰিকল্পনা

(iv) specific plan
বিশেষ পৰিকল্পনা

(f) The major role of a Headmaster is
প্রধান শিক্ষকৰ মুখ্য ভূমিকা হ'ল

(i) execution
কাৰ্যকৰীকৰণ

(ii) motivating
অভিৰোচন

(iii) monitoring
নিৰীক্ষণ

(iv) All of the above
ওপৰৰ সকলোবোৰ

(g) The other activities carried out in school apart from classroom teaching are

শ্ৰেণীকোঠাৰ শিক্ষাদানৰ উপৰিও বিদ্যালয়ত যিবোৰ
অন্যান্য কাৰ্যক্রম সম্পাদিত কৰা হয় সেইটো হ'ল

(i) national cadet corps
নেচনেল কেডেত কৰপচ

(ii) curricular activities
পাঠ্যক্রমিক কাৰ্য্যৱলী

(iii) co-curricular activities
সহঃপাঠ্যক্রমিক কাৰ্য্যৱলী

(iv) social activities
সামাজিক কাৰ্য্যৱলী

(h) In which year was the concept of management introduced in the field of education ?

কোন চনত ব্যৱস্থাপনাৰ ধাৰণাটো শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত সংযুক্ত হৈছিল ?

(i) 1980

১৯৮০

(ii) 1975

১৯৭৫

(iii) 1970

১৯৭০

(iv) 1971

১৯৭১

(i) The factor influencing educational administration is

শৈক্ষিক প্ৰশাসনত প্ৰভাৱ পোলাৰা উপাদান হ'ল

(i) personal factor

ব্যক্তিগত উপাদান

(ii) social factor

সামাজিক উপাদান

(iii) environmental factor

পৰিবেশীয় উপাদান

(iv) All of the above

ওপৰৰ সকলোবোৰ

(j) The full form of NCTE is

NCTEৰ পূৰ্ণ ৰূপটো হ'ল

(i) National Council of Technical Education

(ii) National Council of Teacher Education

(iii) National Council of Theoretical Education

(iv) National Council of Travelling Education

2. Answer the following questions : (any five)
2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো পাঁচটা)

(a) Mention two areas within the scope of educational management.

শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ পৰিসৰৰ অন্তৰ্ভুক্ত দুটা ক্ষেত্ৰ উল্লেখ কৰা।

(b) Write two disadvantages of co-curricular activities.

সহঃপাঠ্যক্রমিক কাৰ্য্যাবলীৰ দুটা অসুবিধা লিখা।

(c) Write two demerits of decentralized management.

বিকেন্দ্ৰীকৃত ব্যৱস্থাপনাৰ দুটা অসুবিধা লিখা।

(d) Mention two problems of educational administration in Assam.

অসমৰ শৈক্ষিক প্ৰশাসনৰ দুটা সমস্যা উল্লেখ কৰা।

(e) What is democratic educational management?

গণতান্ত্ৰিক শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনা কি?

(f) Mention two types of institutional planning.

প্ৰতিষ্ঠানিক পৰিকল্পনাৰ দুটা প্ৰকাৰ উল্লেখ কৰা।

(g) Write any two functions of planning.

পৰিকল্পনাৰ যিকোনো দুটা কাৰ্য লিখা।

3. Answer the following questions : (any six)

5×6=30

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো ছয়টা)

(a) Discuss about some functions of school organization.

বিদ্যালয় সংগঠনৰ কেইটামান কাৰ্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) Write the differences between centralized and decentralized educational management.

কেন্দ্ৰীভূত শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনা আৰু বিকেন্দ্ৰীভূত শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা।

(c) What is controlling? Write any three functions of controlling.

নিয়ন্ত্ৰণ কি? নিয়ন্ত্ৰণৰ যিকোনো তিনিটা কাৰ্যৰ বিষয়ে লিখা।

(d) "A good Headmaster is not merely a good administrator." Explain.

"এজন ভাল প্ৰধান শিক্ষক কেৱলমাত্ৰ এজন ভাল প্ৰশাসকেই নহয়।" ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Write five important objectives of educational supervision.

শৈক্ষিক নিৰীক্ষণৰ পাঁচটা গুৰুত্বপূৰ্ণ উদ্দেশ্য লিখা।

(f) Write briefly about the importance of school timetable.

বিদ্যালয়ৰ সময়সূচীৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

(g) Compare autocratic management with laissez faire management.

স্বৈৰতান্ত্ৰিক ব্যৱস্থাপনা আৰু অবাধ ব্যৱস্থাপনাৰ তুলনা কৰা।

(h) Write briefly about the scope of educational supervision.

শৈক্ষিক পর্যবেক্ষণৰ পৰিসৰৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

(i) Write briefly about the functions of educational management.

শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ কাৰ্যাৱলীৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

(j) What is external educational management? Write *any two* features of external educational management.

3+2=5

বাহ্যিক শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনা কি? বাহ্যিক শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ যিকোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

4. Answer the following questions : (*any two*)

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো দুটা)

(a) What is planning? Explain the importance of educational planning in school management.

2+8=10

পৰিকল্পনা কি? বিদ্যালয়ৰ ব্যৱস্থাপনাত শৈক্ষিক পৰিকল্পনাৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

(b) What is meant by co-curricular activities? State the principles for organizing co-curricular activities.

3+7=10

সহ-পাঠ্যক্রমিক কাৰ্যসূচী বুলিলে কি বুজা যায়? সহ-পাঠ্যক্রমিক কাৰ্যসূচী সংগঠনৰ নীতিসমূহ উল্লেখ কৰা।

(c) What do you mean by educational management? What are the objectives of educational management? 4+6=10

শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনা বুলিলে কি বুজা যায়? শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ উদ্দেশ্যসমূহ কি কি?

(d) Discuss about the relation between central and states to develop the education in India.

ভাৰতবৰ্ষত শিক্ষাৰ বিকাশৰ বাবে কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যসমূহৰ সম্বন্ধৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

5. Answer *any one* of the following questions : 14

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ যিকোনো এটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Explain the meaning of educational supervision. Discuss about the principles of educational supervision. Explain the need and importances of educational supervision. 4+5+5=14

শৈক্ষিক নিৰীক্ষণৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা। শৈক্ষিক নিৰীক্ষণৰ নীতিবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। শৈক্ষিক নিৰীক্ষণৰ প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ আৰু গুৰুত্ব সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা।

- (b) What do you mean by institutional planning? Write briefly about the characteristics of institutional planning. Describe the importance of institutional planning. $4+5+5=14$

প্ৰতিষ্ঠানিক পৰিকল্পনা বুলিলে কি বুজা? প্ৰতিষ্ঠানিক পৰিকল্পনাৰ বৈশিষ্ট্যৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা। প্ৰতিষ্ঠানিক পৰিকল্পনাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

- (c) Discuss briefly the role of MHRD in educational administration in India. What are the main problems of educational administration in our country? Illustrate. $6+8=14$

ভাৰতবৰ্ষত শৈক্ষিক প্ৰশাসনত MHRD-ৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা। আমাৰ দেশৰ শৈক্ষিক প্ৰশাসনৰ মূল সমস্যাসমূহ কি কি? বৰ্ণনা কৰা।